

договору умови надання земельної ділянки, якщо вона необхідна для здійснення концесійної діяльності. Вищезгадана умова є важливою, оскільки зазвичай авіаційна діяльність потребує значного простору. Додатково слід відзначити ряд державних гарантій та переваг які надаються концесіонеру державою, а саме відстрочення чи зниження концесійних у разі збитковості підприємства та ін. Договір концесії припиняється у разі закінчення строку дії, примусової ліквідації акціонера або визнання його банкрутом, загибелі об'єкта концесії, проте реорганізація концесіонера - юридичної особи не є підставою для зміни умов або розірвання концесійного договору. Також договір передачі державного авіапідприємства у концесію може бути розірваним з інших підстав, які можуть міститися у окремому договорі та не суперечать чинному законодавству України.

Таким чином, договір передачі державного авіапідприємства у концесію має власні особливості та ряд переваг у порівнянні з іншими подібними договорами оренди, ренти та деякими іншими, оскільки дозволяє контролювати стан об'єкту концесії, забезпечує вчасне повернення майна, гарантує відсутність претензій третіх осіб при передачі майна та ін.

Література

1. Про концесію: Закон України в ред. від 10 листопада 2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/997-14>
2. Про затвердження Правил аварійно-рятувального та протипожежного забезпечення польотів у цивільній авіації України: наказ Міністерства інфраструктури № 286 (в ред. від 07.05.2013) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0809-13>
3. Про затвердження Переліку об'єктів права державної власності, які можуть надаватися в концесію: Постанова КМУ № 2293 (в ред. від 17.01.2014) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2293-99-%D0%BF/ed20140117>
4. Господарський кодекс України (в ред. від 24.07.2014) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

УДК 346.91 (043.2)

Козирєва В. П., к.ю.н., доцент,
Слесар І. В., студентка

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ЗАСОБИ ДОКАЗУВАННЯ В ГОСПОДАРЬСЬКОМУ СУДОЧИНСТВІ

Докази господарського процесу завжди були й залишаються центральним правовим інститутом, тому в період реформування останнього зростає потреба вивчення доказів і доказування з метою вдосконалення їх

правового регулювання. Переорієнтація українського господарського процесу на активність сторін на всіх стадіях господарського процесу, розвиток його змагальних начал вимагають переосмислення багатьох аспектів доказування [1, с. 8]. В процесі доказування засобами встановлення обставин, які мають значення для справи, є судові докази. Судові докази – поняття, яке поєднує в собі два тісно взаємозв'язаних елементи: фактичні дані як зміст доказів і засоби доказування як процесуальна форма.

Фактичні дані, точніше відомості про певні обставини, відображають, віддзеркалюють факти реальної дійсності. Особливістю судових доказів є наявність процесуальної форми, встановлені вимоги щодо порядку отримання відомостей про обставини. Відомості про факти можуть бути отримані судом лише за допомогою передбачених законом засобів доказування (письмові, речові докази та інше).

Таким чином, судовими доказами в господарському процесі є відомості, які можуть підтвердити наявність або відсутність обставин, що мають значення для вирішення справи та отримані у встановленому законом порядку передбаченими засобами доказування.

Частиною 2 статті 32 ГПК України визначено засоби доказування, до яких належать письмові і речові докази, висновки судових експертів, пояснення представників сторін та інших осіб, які беруть участь в судовому процесі [2, с. 26]. Письмовими доказами є документи й матеріали, які містять дані про обставини, що мають значення для правильного вирішення спору. До письмових доказів відносяться: установчі документи, договори (контракти), протоколи акти (в тому числі акти державних та інших органів), ділова кореспонденція. Вони подаються в оригіналі або в належним чином засвідченій копії. Оригінали документів подаються, коли обставини справи відповідно до законодавства мають бути засвідчені тільки такими документами, а також в інших випадках на вимогу господарського суду. Якщо для вирішення господарського спору має значення тільки частина документа, подається засвідчений витяг із нього [4, с. 62].

Якщо документи, підготовлені за допомогою електронно-обчислювальної техніки, мають значення для правильного вирішення спору й підписи на них виготовлені стороною за допомогою будь-яких технічних засобів, то вони повинні прийматися господарським судом як письмові докази, досліджуватись і оцінюватись за загальними правилами передбаченими ГПК України.

Оригінали документів подаються, коли обставини справи відповідно законодавства мають бути засвідчені тільки такими документами, а також в інших випадках на вимогу господарського суду, наприклад, якщо подані копії документів викликають сумніви в суду.

Від письмових доказів слід відрізняти письмові пояснення представників сторін та інших осіб, які беруть участь у судовому процесі. Під іншими особами маються на увазі прокурор, представники третіх осіб, а також посадові особи та інші працівники підприємств, установ і організацій, коли їх викликано для давання пояснень, потреба в яких виникає під час розгляду справи. Відмінність цих засобів доказування від письмових доказів полягає в тому, що письмові пояснення є формою викладення так званих особистих доказів, джерелом яких є фізичні особи [4, с. 105].

Відповідно до ст. 37 ГПК України речовими доказами є предмети, що своїми властивостями свідчать про обставини, які мають значення для правильного вирішення спору [2, с. 15].

Такими властивостями можуть бути зовнішній вигляд, внутрішні якості, місце знаходження та інші ознаки предмета. У судовій практиці господарських судів речові докази використовуються досить рідко.

У тих випадках, коли подання доказів ускладнюється, а це, як правило стосується речових доказів, господарський суд може провести огляд і дослідження доказів у місці їх знаходження. За результатами огляду і дослідження складається протокол, який підписується суддею. Протокол приєднується до матеріалів справи.

Якщо подані сторонами докази є недостатніми, господарський суд зобов'язаний витребувати від підприємств та організацій незалежно від їх участі у справі документи і матеріали необхідні для вирішення спору [4, с. 105].

Стаття 42 Господарського процесуального кодексу України встановлює загальні вимоги до висновків експерта. Так висновок судового експерта повинен містити докладний опис проведених досліджень, зроблені в результаті їх висновки і обґрунтовані відповіді на поставлені господарським судом питання. Висновок подається господарському суду в письмовій формі, і копія його надсилається сторонам.

Якщо під час проведення судової експертизи встановлюються обставини, що мають значення для правильного вирішення спору, з приводу яких судовому експерту не були поставлені питання, у висновок він викладає свої міркування і щодо цих обставин. У господарський суд може призначити додаткову судову експертизу. випадках недостатньої ясності чи неповноти висновку судового експерта. При необхідності господарський суд може призначити повторну судову експертизу і доручити її проведення іншому судовому експерту.

Висновок судового експерта для господарського суду не є обов'язковим і оцінюється господарським судом за правилами, встановленими статтею 43 цього Кодексу.

Відхилення господарським судом висновку судового експерта повинно бути мотивованим у рішенні [2, с. 32].

Отже, проблема доказів та доказування займає особливе місце в процесуальному праві, найважливішою частиною якого є доказове право. Саме теорія доказів та доказування розкриває зміст пізнавальної діяльності в судовому процесі з урахуванням встановлених законом процесуальних правил, вказує шляхи перевірки законного і правильного отримання доказів, умови формування достовірних висновків по справі. Господарський процесуальний кодекс України встановлює в своїх положеннях основні засоби доказування та розкриває їх зміст. Вивчення визначених засобів доказування дає нам змогу надавати правильно та належним чином оформлені докази, що має важливе значення для вирішення справи.

Література

1. Бабенко В. В. Доказування в господарському процесі / В. В. Бабенко. – К.: Федерація професійних спілок України; Академія праці та соціальних відносин. – 2007. – 210 с.
2. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 06.11.1991 // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 1798-XII. – Ст. 231.
3. Господарське процесуальне право: підручник / М. Ю. Картузова. – Х.: Одіссей, 2012. – 400 с.
4. Господарський процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар / За ред. О. І. Харитонova. – 2-ге вид., переробл. та допов. – К.: Істина, 2010. – 344 с.

УДК 346.546.1 (043.2)

Козирєва В. П., к.ю.н., доцент,
Швидкий С. С., студент,

Київський університет права НАН України, м. Київ, Україна

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ГЕНЕЗИ ГОСПОДАРСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Добре відомо, що динамічний характер суспільних відносин змушує постійно вдосконалювати ті чи інші суспільні відносини. Так, господарське законодавство, що торкається комерційної сфери, не є винятком: існує необхідність у його вдосконаленні, насамперед через розкриття окремих категорій та нівелювання окремих норм законів у кодифікований акт.

Як зазначав В. С. Щербина, будь-який закон покликаний регулювати конкретні, а не абстрактні відносини, виникли труднощі як з дією прийнятих, так і з прийняттям нових нормативних актів. До того ж на стані господарського законодавства негативно позначається відсутність чіткої регламентації процесу розробки, узгодження, експертизи та внесення на